

23.5.2016

Kokous: 27th Meeting of the Focal Point network
Paikka: Hotel Sheraton, Zagreb (Kroatia)
Aika: 11–12.5. 2016
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira

Järjestyksessään 27. Focal Point (FP) - kokous järjestettiin Zagrebissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Jeff Moon EFSAsta. Kaikki maat olivat läsnä LU ja RS lukuun ottamatta. Tällä kertaa uusia jäseniä osallistui vain SKsta.

Kokouksessa käsiteltiin mm. EFSAn verkostoihin liittyviä asioita, Office 365 -yhteistyökäytäntöä, EUn yhteiseen riskinarviointiagendaan liittyviä (kansallisia, alueellisia ja kansainvälisiä) lisärahoitusmahdollisuuksia ja EFSAn lähetettävän datan laatua ja siihen liittyvän maakohtaisen ”datavastaavan” tehtävän luomista (*Data Quality Assurance*). Kokouksessa päivitettiin myös tietoja meneillään olevista ja kesän aikana avautuvista EFSAn rahanhakukäytännöistä.

Jäsenmaista HR esitteli ensimmäistä zoonosiraporttiaan, PL ja SK jakoivat tietoa kansallisille EFSAn verkostolaisille tehdyistä kyselyistä. FR puolestaan esitteli kansainvälisiä aktiviteettejaan. UK kertoi EFSAn kanssa järjestetystä elintarvikeperäisiin viruksiin liittyvästä workshopista, LV jakoi tietoa kriisivalmiusharjoituksesta, BG kertoi heidän Lumpy Skin -tauti tilanteestaan.

Lisäksi kuulumme esitykset PTn järjestämästä KV -riskinarviointiseminaarista (portugalinkielisille maille) ja ITn ”hormonihäiriö” -hankkeesta.

Kokouksessa kuultiin myös katsaukset AFn ja AFCWn viimeisimmistä kokouksista.

Kokouksessa pidetyt esitykset julkaistaan EFSAn www -sivuilla: <http://www.efsa.europa.eu/>

Kokous järjestettiin Kroatiassa (HR), josta tuli EUn 28. jäsenmaa vuonna 2013. Kroatia on ensimmäinen nk. Länsi-Balkanin maa, joka on saavuttanut EU -jäsenyyden. Ivona Babić HRn maatalousministeriöstä (*Croatian Ministry of Agronomy*) esitti isäntien virallisen tervehdyksen (em. ministeriö on maassa toinen riskinhallinnasta vastaavista ministeriöistä). Lyhyen tervetuliaispuheen piti myös HRn elintarvikeviraston (*Croatian Food Agency, HAH*) riskinarviointiosaston johtaja Andrea Gross-Bošković, joka esitteli kokouksessa myös **HRn ensimmäistä zoonosiraportti -julkaisua**. HRssa yleisimmin raportoidut zoonosit ovat kampakampylobakterioosi ja salmonelloosi (kampylopositiivisten siipikarjanäytteiden määrä esim. FIn tasoon nähden on korkea 68 %). Lisätietoa HAHista: <http://www.hah.hr/en/>
Linkki raporttiin: <http://www.hah.hr/doc/Godisnje-izvjesce-o-zoonozama-u-Hrvatskoj-za-2014-godini.pdf> (kroatiaksi)

Seuraavaksi kuultiin esityksiä, jotka liittyivät **EFSAn verkostoihin**. Julia Finger EFSAsta päivitti verkostoihin liittyvää tilannetta ja kiitti FPja päivitystyössä avustamisesta. Hän selvensi myös osallistumisia EFSAn järjestämiin riskinarviointikoulutuksiin, joihin EFSAn henkilöstön ohella myös verkostolaiset voivat osallistua. EFSA lähettää koulutusilmoitukset suoraan verkostolaisille (cc. FpT); mikäli verkostolainen on estynyt osallistumaan, hän voi ”lähettää” samasta organisaatiosta jonkun muun kurssille (EFSAlle tarvitsee tästä kirjallisen viestin verkostolaiselta).

PL ja SK esittelivät verkostolaisilleen tekemänsä kyselyn tuloksia, jotka olivat hyvin samansuuntaisia muiden maiden (FI, EL, ES, BE) vastaavien kyselytulosten kanssa, siltä osin kun tarkastelimme samoja asioita. (*Kyselylomakkeet olivat eri maiden kyselyissä vähän erilaisia*). EFSA ilmoitti jakavansa kyselyiden tulokset relevanteille yksiköilleen sekä ulkopuoliselle arvioijalle, joka voi käyttää niitä taustamateriaalina kun se uudelleenarvioi verkostoja ensi vuonna. EFSA mainitsi myös, että verkostolaisten ja EFSAn välisissä yhteyksissä on vielä kehitettävää. FpT lupasivat miettiä, mitä asialle voitaisiin tehdä kansallisella tasolla.

SK esitteli myös proseduurin, jolla se valitsee sopivimmat henkilöt edustamaan organisaatioitaan EFSAn verkostoihin ja esitteli menettelytapaa laaditun kansallisen ohjeen. Proseduurin pohjalle he ovat luoneet kansallisen asiantuntijatietopankin, jossa on tällä hetkellä 340 asiantuntijaa.

SK kertoi myös järjestävänsä kansallisille verkostolaisille kerran vuodessa yhteiskokouksen, jossa mm. vaihdetaan tietoa ja suunnitellaan yhteisprojekteja.

Sergio Potier Rodeia EFSAsta kertoi kartoitettaneen (mm. IEPTä korvaavaa) yhteistyökalua EFSAn ja FPien väliseen tiedonvaihtoon. Kokouksessa FPille esiteltiin **Office 365 -yhteistyökalu**, jossa "FP -toimisto kulkee mukana kaikkialle". Työkalu mahdollistaa tiedostojen luomisen, muokkaamisen ja jakamisen sekä esim. videoneuvottelut ja jaetut kalenterit lähes millä laitteella tahansa reaaliaikaisesti. Tiedostot tallentuvat pilvipalveluun.

Työkalun pilotointi on toteutettu 3 FPn kanssa (BE, ES, NL), joiden mukaan työkalu oli mutkaton ja helppokäyttöinen. Kysymyksiä herättivät tietojen luottamuksellisuuden takaaminen ja tiedon omistajuus – EFSA vastasi tähän selvittävänsä asiat. Pilotointia on päätetty jatkaa kaikkien FPn ja AFn kanssa, jonka jälkeen työkalun käyttöönotosta päätetään.

Esittelyn perusteella uusi yhteistyökalu vaikutti hyvältä, lukuun ottamatta sitä mahdollisuutta, että kuka tahansa meistä voi vahingossa "sählätä" tiedostoissa niin, että muuttaa jonkun toisen maan/EFSAn tietoja. Tämän vuoksi EFSA pyysi FPja päivittämään tietoja tulevista ja päättyneistä riskinarviointiaktiiviteeteista (vielä DMSn kautta (dl.27.5).

Lisätietoa Office 365 -työkalusta: https://www.youtube.com/watch?v=4WlbqcmSB_E

EFSAn Julia Finger piti lyhyen alustuksen **EUn yhteiseen riskinarviointiagendaan (RAA) liittyvistä lisärahoitusmahdollisuuksista**. EFSA oli ennen kokousta pyytänyt FPja toimittamaan EFSALLE tietoa mahdollisista kansallisista, alueellisista ja kansainvälisistä rahoituslähteistä, jolla voitaisiin rahoittaa elintarviketurvallisuusalan riskinarviointeja.

15 maata (AT, BE, CZ, DE, EE, EL, FI, FR, HU, IT, NL, NO, PL, PT, SK) oli toimittanut em. tiedot EFSALLE ja kertoivat kokouksessa lyhyesti kansallisista rahoituslähteistään (*Fln osalta ilmoitettiin Akatemian, MMMn ja TEKESn tutkimusrahoitukset ja niihin liittyvät tutkimusohjelmat*). DE ja EL esittelivät keräämiään tietoja yksityiskohtaisemmin. DEssä on esim. koko maan kattava palvelu (*National Service*), johon tutkimusryhmät voivat olla yhteydessä ja kertoa millaiselle hankkeelle he ovat hakemassa rahoitusta; palvelu neuvoo heidät oikean rahoituslähteen äärelle ja kertoo mitä rahoitusta on auki.

Eri maiden FPien toimittamien tietojen perusteella "valkeni", että rahoitusmuotoja - joilla RAA:n mukaisia yhteisiä aiheita voitaisiin rahoittaa – on aikamoinen kirjo ja ne ovat varsin heterogeenisiä keskenään. Jäänee nähtäväksi mitä kerätyillä tiedoilla voidaan tehdä.

Keskusteluissa (mm. ES, AT, DK, IT) nousi esiin mm. epäily onko kerätyistä tiedoista EFSALLE mitään hyötyä, ja kysymys miten kerättyjä tietoja aiotaan ja voidaan käyttää? Ihmettelyä myös sitä, miksi kansalliset rahoituslähteet täytyy ilmoittaa EFSALLE, kun usein niitä voivat hakea ainoastaan "oman maan" hakijat jatkettiin edelleen. Lisäksi 3 maata kertoi vaikeudesta saada kerättyä pyydettyä tietoa annetussa aikataulussa.

EFSA kertoi, että nyt kerättyä portfoliota rahoituksista ei ole suljettu ja maat, jotka eivät ole vielä toimittaneet tietojaan voivat lähettää niitä edelleen EFSAan. Maat voivat myös täydentää tietojaan.

EFSA korosti, että RAA aiheita halutaan tehdä sekä EU -tasolla että kansallisella tasolla. Aihetta työstetään edelleen AF keskusteluryhmässä ja käsitellään seuraavaksi AFssä.

Stefano Cappe EFSAsta esitteli **Data Quality Assurance -"hanketta"** ja siihen liittyvää EFSAn Data -yksikön ehdotusta koordinaattoriroolista FPille.

Jäsenmaiden on ollut vaikeaa varata pysyviä varoja datansiirtoon EFSALLE eikä (ainakaan kaikkien) jäsenmaiden sisällä ole täydellistä kuvaa siitä, kuka lähettää mitä dataa. Datansiirtopilotteihin on saatu rahoitusta, mutta itse systeemin ylläpito ja datan laaduntarkkailu lyhyen projektin jälkeen on ollut jäsenmaan oman aktiivisuuden ja resurssien varassa. EFSA ehdottaakin, että jäsenmaata kohti tehtäisiin yksi 4 -vuotinen kumppanuussopimus (= EFSA osallistuisi kustannuksiin ja maksaisi niistä 50 %), joka koskisi kaikkia jäsenmaan Art.36 -organisaatioiden datantuottajia kaikista data-alueista (kontaminantit, pestisidit, zoonoosit...)

EFSA ehdotti, että em. datantuottajien konsortiota koordinoitaisiin FP -verkostoa hyödyntäen ja datanhallintaa tuettaisiin organisaatioiden datavastaavilla (*data stewards*). Hankkeessa siis keskityttäisiin EFSAan toimitettavan datan hallintaan ja prosessointiin ennen sen toimittamista EFSALLE.

EFSA on aloittamassa hankkeesta pian pilotin viiden jäsenmaan kanssa. Pilottiin on ilmoittautunut tähän mennessä mukaan 12 maata (AT, CY, DK, DE, FI, FR, HR, IE, IT, NL, NO, SK), joten nähtäväksi jää mitkä 5 mukaan pääsevät (EFSALLA rahoitusta vain 5lle). Tarkoitus on myöhemmin pilotin perusteella päättää toteutetaanko *Data Quality Assurance* -hanke.

Aiheesta virisi vilkas keskustelu, johon lähes kaikki maat osallistuivat! Tiivistys keskustelun sisällöstä: hanketta pidettiin tärkeänä sikäli, että datanlaatu on taattava. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että erityyppisille datoilta olisi selkeä vastuuhenkilö (*data stewards*). Vähemmän tärkeänä kuitenkin nähtiin FPIen rooli jäsenmaatasoisena kaikille erityyppisille datoilta nimettynä koordinaattorina ja vastuuhenkilönä. Kysyttiin miksi datantuottajia pitäisi ylipäättensä koordinoita? Monien FPIen oli vaikeaa nähdä miten he voisivat tässä roolissa olla hyödyksi ja edistää asioiden sujumista; FPT lisäisivät vain yhden ”ylimääräisen hallintokerroksen” asioiden hoitoon. Tehtävän arveltiin vievän paljon työaikaa ja lisäävän entisestään FPIen työtaakkaa, jota monien mielestä ei ole enää ”reilua” kasvattaa.

FPT ehdottivat EFSAlle, että se olisi yhteydessä datantuottajiin ja kysyisi heiltä, miten asia pitäisi heidän mielestään hoitaa. Tarvitaanko jäsenmaatasoisia koordinaattoreita? Millaista osaamista heillä tulisi olla? Ketä he voisivat olla?

Seuraavaksi eri maiden FPT kertoivat lyhyesti **EFSA:n pääjohtajan vierailuihin liittyvistä yhteistapahtumista jäsenmaissaan**. UK kertoi EFSA:n kanssa järjestetystä elintarvikeperäisiin viruksiin liittyvästä 3 -päiväisestä workshopista. LV jakoi tietoa muiden Baltian maiden (EE ja LT) ja EFSA:n kanssa pidetystä kriisivalmiusharjoituksesta, jota olivat omalta osaltaan edistämässä myös BfR, ECDC ja komissio.

BG kertoi heidän Lumpy skin -tauti (LSD) tilanteestaan. LSD on nautojen virustauti, jossa tunnistettavimpana oireena ovat naudon iholle kehittyvät kyhmyt. Virus leviää tavallisimmin naudasta toiseen vertasyövien hyönteisten avulla. Tauti on ajankohtainen, sillä viime vuosina se on levinnyt Lähi-itään, Turkkiin ja Kreikkaan sekä tänä vuonna edelleen Bulgariaan ja Makedoniaan. Sitä on raportoitu myös Venäjältä. Useimmissa Afrikan maissa LSD esiintyy kotoperäisenä. *Tautia ei ole koskaan todettu Suomessa*. Tilanteeseen liittyen EFSA oli järjestänyt (11–13.5) LSD -workshopin seuraaville maille: BG, EL, CY, FYROM, RS, TR, KV, AL, ME, BiH, IL, LB ja JO.

Flssa EFSA:n pääjohtaja vieraillee lokakuussa 2016.

IT piti esityksen heidän kansallisesta meneillään olevasta ”**hormonihäirikkö**” -hankkeestaan, jossa he monitoroivat ftalaaatteja ja bisfenoli A:ta äiti-lapsi pareilla (N = 2 160) eri ikäluokissa ja eri osissa Italiaa. Hankkeessa mm. kerätään tietoa kyselyillä, jotka liittyvät elämäntapoihin ja ruoankäyttöön. Hankkeessa kerätään myös virtsanäytteitä.

Keskustelussa hanketta ja aihetta pidettiin tärkeänä, sillä monissa massa ollaan huolissaan hormonihäiritsijöiden vaikutuksista etenkin lapsiin. Tuloksia odotetaan mielenkiinnolla. DK ja PL informoivat aiheesta löytyvän tutkimusryhmiä myös heiltä.

Lisätietoa: <http://www.iss.it/lifp>

Sosanna Tasiou ja Kerstin Gross-Helmert EFSAsta kertoivat videon välityksellä **meneillään olevista ja kesän aikana avautuvista rahanhakukuulutuksista**, jotka EFSA nykyään julkaisee www -sivuillaan (lista päivitetään joka kuukausi): <http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/forthcominglist.pdf>
EFSA lähettää FPIlle tiedon hakujen avauduttua, jotka FPT jakavat entiseen tapaan maissaan relevanteille tahoille.

Muut asiat

- EFSA informoi yhteistyöstään *John Wiley and Sons* -kustantamon kanssa. EFSA Journal löytyy nykyään tästä linkistä: [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/\(ISSN\)1831-4732](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/(ISSN)1831-4732)
- EFSA kertoi EFSA:n harjoitteluohjelmasta (*2016 Traineeship Programme*), johon avautuu haku kuun lopussa. Harjoittelun kesto on 6-12 kk, miltä ajalta EFSA maksaa harjoittelijalle palkkaa 1 115 €/kk. EFSA järjestää Brysselissä 25.5.2016 ohjelmainfon: <http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/160525a-programme.pdf>
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu/en/careers/youngprofessionals>
- UK informoi juuri julkaistusta raportista, joka keskittyy kokogenomisekvenssointiin: <http://www.food.gov.uk/news-updates/news/2016/15064/chief-scientific-advisor-science-report>

- EFSA esitteli FPien viime kokouksen jälkeen jättämää (varsin positiivisesta) palautetta. Huomionarvoista oli myös korkea (80 %) vastausprosentti. EFSA kertoi keräävänsä FP:ta jälleen palautetta kokouksesta ja lähettävänsä FP:lle vastattavaksi jälleen siihen liittyvän kyselyn (*Feedback from the 27th Meeting of the Focal Point Network*). Vastausaikaa annettiin 27.5 asti. *FI vastasi kyselyyn kokouksen jälkeen (19.5)*.
- EFSA ilmoitti, että FP -toimintaa auditoidaan tänä vuonna. Auditointi toteutetaan sen jälkeen kun FP:t ovat jättäneet maidensa vuosiraportit EFSA:lle. Näillä näkymin 2–3 maata valitaan auditointiprosessiin.
- EFSA tiedusteli mitkä maat haluaisivat olla järjestämässä EFSA:n kanssa vuoden 2017 FP -kokouksia. CZ, FI ja RO ilmoittautuivat.
- EFSA:n www -sivuilla on julkaistu edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokouksessa pidetyt esitykset: <https://www.efsa.europa.eu/en/events/event/160210a>

Seuraavat kokoukset:

- ✓ 28th 14–15.9.2016 SE (Uppsala)
- ✓ 29th 8–9.11.2016 IT (Parma)

JAKELU: Eviran jory, P. Tuominen, J. Husu-Kallio/MMM, B. Korpilo/MMM